

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1675. usque ad annum 1681

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1780

VD18 90119207

§. 116. Innocentii XI. epistolæ ad Apamiensem Episcopum & Franciæ Regem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67305](#)

,,nam agere, atque ut prima obliga-
tionem imponit, ne quidquam de ju-
ribus ad coronam spectantibus dilabi
,permittat, ita quoque secunda, ne
,illa in Ecclesiæ præjudicium extendi
,patiatur; alioquin periculum esset,
,cælestem Benedictionem impeditum
,iri, quam alioquin sibi suæque illustri
,familia Dominatio Vestra tam multis
,egregiisque operibus promerita est.,

Sæc. XVII.
A. C. 1679.

§. CXVI.

*Innocentii XI. Epistolæ ad Apamien-
sem Episcopum & Franciæ
Regem.*

De nova hac vexatione Franciscus *Abregé*
Apamensis Episcopus summum *Chron. Hist.*
Pontificem, in quo unicum auxi-*t. 10. p. 434.*
lium, solatumque sibi repositum scie-
bat, certiore reddidit; Papa igitur tan-
tam calamitatem, pro viribus præver-
tere intentus, ad eundem die decima
Decembbris hæc perscripsit: „Perlegi-
„mus literas Fraternitatis tuæ, in qui-
„bus afflictum Apamensis Ecclesiæ sta-
„tum, & tuum propterea dolorem No-
„bis ob oculos ponis; qua de re Pasto-
„ralem zelum, & sollicitudinem ma-

Cc 5 „no-

Sæc. XVII. „noſtri debito, poſtulare, ut priſtinam
A. C. 1679. „Ecclesiæ iſti tranquillitatem, dignita-
„temque reſtituat, ac Nobis lumen ad
„ea decernenda, exequendaque ſuppo-
„ditet, quæ cum tuæ, tum universa
„Ecclesiæ rationibus expedire vide-
„buntur. Reliqua ab eo cognoſces,
„qui tuas Nobis literas reddidit: te-
„que atque invictam Episcopalis robo-
„ris constantiam, qua cæteris prælu-
„ces, intimo charitatis affectu in Do-
„mino complectentes, Fraternitatii tue
„Apostolicam Benedictionem perama-
„ter impertimur. „

Enimvero ſummus Pontifex nulli
pepercit labori, ut graves motus in
tantopere periculosi, quibus Apamien-
fis, aliarumque Eccleſiarum navicula
agitabatur, tandem fedarentur: adla-
borabant etiam non pauci Romæ, at-
que inter alios præcipue Cardinalis
Cibo, prout Pater Mariana Socinus
Presbyter Oratorii Romani die vigili-
ma nona Octobris Apamensem Epi-
ſcopum de præfati Cardinalis patro-
nio certiorem reddidit, hæc perfici-
bens: „Ego ſæpius allocutus sum Emi-
„nentissimum Cardinalem Cibum de re-
„bus ad Eccleſiam Vestrarum spectanti-
„bus: ac testor, quod optimus hic
„Cardinalis agnoscat iuſtitiam cauſæ,
„neconon Spiritum vere Apostolicum,
„quo

„quo illustrissima Dominatio Vestra ne- Sæc. XVII.
 „gotium promovet, ipsumque negotium A. C. 1679.
 „sæpius ex corde commendavit San-
 „ctissimo summo Pontifici, nec unquam
 „desistet a protectione tam piæ caussæ;
 „ac certa sit, quod Eminentissimus iste
 „Princeps diligit ex animo illustrissimam
 „Dominationem Vestram, vestramque
 „probatam virtutem, prout meretur,
 „in pretio habet. Ipse summus Ponti-
 „sex benignam præbet aurem negotio,
 „ac favorem suum, prout Deus dabit.
 „Interim ego minimum, quod potero,
 „libentissime adjiciam. „

Ultimum igitur arietem admotu-
 rus Pontifex rursus ad Ludovicum Re-
 gem die vigesima septima Decembris
 periscripsit hoc tenore: „Binis jam lite-
 „ris fuse & luculenter ostendimus,
 „Majestatem tuam etiam in concordi
 „fere omnium Galliæ scriptorum testi-
 „monio, & ex ipsis Regii tabularii tui
 „actis, quod esset Ecclesiæ libertati in-
 „juriosum, omni divino humanoque
 „juri contrarium, & alienum, & per-
 „petuo Regum Majorum tuorum more
 „& exemplo editum, septem abhinc
 „annis a te decretum, quo consuetu-
 „dinem illam custodiendi fructus, &
 „vacantium Ecclesiarum, quam Rega-
 „liam nuncupant; ad eas quoque Ec-
 „clesias extendi jubes, quæ hujusmodi
 „one-

Sæc. XVII. „onori nunquam obnoxiae fuere, in
 A.C. 1679 „quibus literis vehementer a te pro
 „Pastoralis officii Nostri debito, & pro
 „paterna, quam gerimus, Salutis tue
 „cura efflagitavimus, ut Decretum
 „ipsum, aliaque deinceps acta adver-
 „sus jura libertatesque Ecclesiarum ab-
 „rogari, abolerique mandares; erat
 „fane illud etiam caussæ ipsius men-
 „tum, ea de Regii animi tui æquitate,
 „& magnitudine opinio Nostra, ut
 „certa spe duceremur, Majestatem tuam
 „omnibus in locum pristinum quam
 „primum repositis, cor tuum ab ulte-
 „riori tantæ rei Sollicitudine tot alii
 „in Catholicæ Ecclesiæ Procuratione
 „districtum liberaturam. Verum, pos-
 „quam pliorum mensium spatum, quod
 „longanimitati Nostræ probandæ ab
 „ultimis literis effluxit, nullum adhuc
 „neque ad eas responsum, neque ex
 „eis fructum videmus, quin etiam plu-
 „rimorum literis, & Sermone nos pro
 „comperto habemus, omnia deteriore
 „in dies loco esse, & prætextu Regalæ
 „hujusmodi beneficiorum collationes,
 „& Canonicas institutiones impediri,
 „Episcoporum auctoritatem pessimum
 „Ecclesiasticam disciplinam, ordinem
 „que turbari, novam denique proxim
 „veteri Ecclesiæ praxi, & divinæ insti-
 „tutioni contrariam invehi a sacerdaci
 „pote-

„potestate, neque ea clam, aut timi- Sæc. XVII.
 „de fieri reperimus, sed aperte & manu A.C. 1679.
 „Regia. Non dicimus hoc loco, ne
 „actum agamus, quot inde scandala &
 „querelæ, quot in Clerum Gallicanum
 „incommoda nascantur, quod Ecclesiæ
 „univeræ a tali exemplo periculum,
 „quæ tempestas immineat, quæ no-
 „mini atque honori tuo macula, quæ
 „conscientiæ labes inuratur: Satis enim
 „ea in Superioribus literis indicavimus,
 „satis patent ipsa per se; non patitur
 „tamen sincera ac plane paterna erga
 „te, Regnumque istud amplissimum
 „charitas Nostra: Nos in tanta divini
 „honoris injuria, in tam gravi tui ipsius
 „periculo adhuc filere, sed cogimur ite-
 „rum intimo cordis affectu, & in visce-
 „ribus Jesu Christi rogare, obsecrare-
 „que Majestatem tuam, ut memor
 „eiusdem Christi verborum ad Eccle-
 „siæ Præpositos: qui vos audit, me
 „audit. Nos potius, qui tibi parentis,
 „& quidem amantissimi loco sumus,
 „audire velis, vera & salutaria suaden-
 „tes, quam filios dissidentiæ, qui ter-
 „rena tantum sapiunt, quique consiliis
 „in speciem utilibus, sed revera perni-
 „ciosis incliti istius Regni fundamenta
 „in rerum sacrarum reverentia, & in
 „Ecclesiæ auctoritate, juribusque tuen-
 „dis posita convellunt; qui quidem, si

,,ii

Sæc. XVII. „ii esse vellent, quos esse ipsorum d.
 A.C. 1679. „gnitas & officium, tuaque singularis
 „in eos benignitas cogit, imitari po-
 „tius deberent integritatem, fidemque
 „eorum, quos olim pâri loco positos
 „memoriæ proditum est, & in Galli-
 „cani Cleri acta nuper relatum, libera-
 „aliquando voce in simili causa mo-
 „nuisse Reges Prædecessores tuos: me-
 „minissent, quid, & qua jurisjurandi
 „religione, ubi Regni gubernacula su-
 „scepturi, sacro chrismate inungere-
 „tur, polliciti Deo fuissent, se vide-
 „licet divinæ ejus gloriæ omni ope &
 „studio inservituros, & pro Ecclesiæ
 „suæ Sanctæ juribus, & libertate alle-
 „renda paratos semper fore sanguinem
 „ipsum, vitamque profundere: con-
 „derarent fluxam & fugacem esse mor-
 „talium vitam, Regum præsertim, ac
 „Principum, qui, ubi ad strictum Dei
 „judicium vocarentur, illuc accede-
 „rent sine custodibus, sine comitatu,
 „sine ullis Regiæ vel dignitatis insig-
 „niis, vel potentiaæ præsidiis nudi, at-
 „que inermes reddituri omnis ante aetæ
 „vitæ rationem judici scrutatori cor-
 „dium, quem nulla res latet, apud
 „quem non est acceptio personarum,
 „qui potestatem habet mittere in ge-
 „henam, ubi potentes tormenta patiun-
 „tur. Nec Superiori sæculo defuit in
 „Gal-

dia Episcopus, qui in frequenti alio-
rum Præsulum, aulæque Procerum
corona apud Henricum Regem hujus
nominis tertium Cleri Gallicani caus-
sam in re non absimili orans Regi di-
xerit: observatum fuisse, nunquam
Regias in Gallia stirpes defuisse, nisi
ubi Reges indebitas ad beneficia no-
minationes arrogare, sibi cœpissent,
a quibus S. Ludovicus Rex Christianæ
humilitatis non minus gloria, quam
Regiæ dignitatis culmine sublimior,
usque adeo abhorruisset, ut ultro e-
tiam Pontifícia autoritate sibi dela-
tas rejecerit. Fuit hæc quondam in
Gallia, imo ad hæc nostra tempora
strenue retenta est penes Episcopo-
rum ordinem Apostolica loquendi li-
bertas, nihil metuens, nihil sperans,
nisi a Deo; neque id solum per Reges
dicuit, sed ita Episcoporum monita
semper accepta sunt, ut Episcopi ipsi
& sibi meritam laudem, & caussæ
optatum exitum sint consecuti, man-
seritque propterea inviolata tandem
atque inconcussa sanctio oecumenici
Concilii Lugdunensis: adeo, ut non-
nulli Galliæ Reges impios, & sacri-
legos publico Decreto eos appellave-
rint, quicunque Regaliam ad Eccle-
sias ei non assuetas extendere aliqua
ratione tractarent, sicuti in nostris
an-

Sæc. XVII., annalibus traditum reperitur; hæc
A. C. 1679., autem temporis præsentis infirmitas
 „eo acerbior nobis accidit, quod sc̄
 „mus, Majestatem tuam nihil ducere
 „inter Regii animi tui ornamenta pr̄
 „clarius zelo justitiæ, & studio divini
 „honoris, pro quo tam pia & tam fa-
 „lutaria decreta nuper edidisti, ac tam
 „multa tanta cum nominis tui laude,
 „& bonorum omnium lætitia in pr̄
 „sens agis, destruendo Synagogas, &
 „ædes hæreticorum, ut tibi non mi-
 „nora in cælo statuere videaris conser-
 „vatæ propagatæque Religionis tro-
 „phæa, quam in terris relicturum spe-
 „ramus devictarum gentium Barbara-
 „rum. Cavendum tamen diligenter est,
 „ne quod dextera, hoc est, ingenita
 „pietas tua ædificat, destruat sinistra,
 „hæc est, callida, & iniqua consilia
 „dicentium tenebras lucem, & lucem
 „tenebras: Cum moneamus Apo-
 lico Oraculo: qui in uno delinquit,
 „esse omnium reum. Non defuere hac
 „etiam occasione in gallia quidam, ne-
 „que plures deessent ex fratribus nostris
 „Episcopis, viri fortes, & Divinæ le-
 „gis, & libertatis Ecclesiæ zelatores,
 „qui gravissimam hanc, & toti Fran-
 „ciæ Regno, imo Ecclesiæ universæ
 „communem caussam pari constantia,
 „& spiritu apud Majestatem tuam age-
 „rent,

,rent, sed metu quodam, ut ipsis vi-Sæc. XVII.
,detur, justo ignoscendoque; ut Nos A.C. 1679.
,autem judicamus, vano, & non so-
,lum Episcopali officio, sed etiam ma-
,gnanimitati, æquitatique tuæ inju-
,rioso retenti silent, exspectantes, dum
,humilitas Nostra a filiali tua in hanc
,S. Sedem observantia impetrat, quod
,a Regia tua justitia Ecclesiis debitum
,poscere ipsi non audent. Itaque in
,his literis nostris illorum omnium ju-
,stum dolorem, & preces agnoscat, qui-
,nimo Dei ipsis voluntatem ore te-
,nistro alloquentis, ac serio monentis,
,ut præfatum Decretum, & quidquid
,ejus occasione adversus jura liberta-
,tesque Ecclesiæ actum, gestumque
,haec tenus fuit, corrigi, emendarique
,omnino cures; alioquin magnopere
,veremur, ne subire aliquando debeas,
,quam tibi alias in literis denunciavi-
,mus, & nunc iterum, & tertio, in-
,vitique quidem, quantum pertinet ad
,sensem amoris in te Nostri, sed Deo
,Nos interius movente, aperte denun-
,ciamus, Cælestis iræ animadversio-
,nem; Nos sane neque hoc negotium
,per literas amplius urgebimus, ne-
,que desides erimus in adhibendis re-
,mediis, quæ traditæ nobis divinitus
,potestati competit, quæque in tam
,gravi & periculo morbo omittere
Hist. Eccles. Tom. LXIV. Dd „sine

Sæc. XVII., sine gravissima neglecti Apostolici mo-
 A. C. 1679. „neris culpa non possumus; neque ta-
 men ullum inde incommodum, aut
 „periculum, nullam quantumvis fe-
 „vam atque horribilem tempestatem
 „pertimescemos; ad hoc enim vocati
 „sumus, neque facimus animam No-
 „stram pretiosiorem, quam Nos, probe
 „intelligentes, non forti solum, sed e-
 „tiam æquo animo subeundas esse tri-
 „bulationes propter justitiam, in qui-
 „bus, & in cruce Domini Jesu Christi
 „gloriari oportet. Caussam Dei agi-
 „mus, quærentes, non quæ Nolra-
 „sunt, sed quæ Jesu Christi, cum eo
 „postea, non Nobiscum tibi negotium
 „erit imposterum; cum eo scilicet, ad-
 „versus quem non est Sapientia, non
 „est consilium, non est potentia. Nos
 „postquam Ministerii nostri partes plan-
 „tando & rigando, sicut oportet, im-
 „pleverimus, expectabimus dum operi-
 „incrementum det Deus, a quo accu-
 „rata prece flagitare non desinemus, ut
 „verbis, & exhortationibus hisce No-
 „stris vim, & robur infundat, Maj-
 „statis tuæ animum ad salubriora con-
 „filia flectendo, unde & mereri tu po-
 „sis, & Nos lætari, res tuas omnes
 „secundiorem indies cursum fluere, sub-
 „ditas Imperio tuo gentes perpetua, ac
 „optima pace florere, tibique Aposto-
 „licam

„licam Benedictionem amantissime im- Sæc. XVII.
„pertimur., A.C. 1679.

Enim vero ad hasce literas Rex anni
sequentis die vigesima prima Junii Fon-
tis bellauei mira benignitate respon-
dens testabatur, quod, quamvis ex fi-
lialis obsequii lege suam mentem
circa transmissas literas Pontificias pan-
dere diutius differre vereretur, nihilo-
minus consultum censuerit, suam sen-
tentiam per Estræum Cardinalem pro-
xime Romam prefecturum Pontifici ex-
ponere, eoquod huic apprime notum
esset desiderium in omnibus ad Eccle-
siæ bonum atque incrementum concur-
rendi, quodque ipse nil pro Dei gloria
& Catholicæ Religionis augmentum
gloriosius agere possit, quam si inter
ipsum & Sanctitatem suam perfecta
concordia foveretur, paratusque sit,
omnia ad promerendum paternum e-
jusdem affectum conducentia exequi.
Attamen non idem erat animus Regiis
Ministris; adeo enim illorum animos
Innocentius suis literis non leniebat,
ut etiam novos, potentesque adversa-
rios sibi accenseret; quippe Harlæus
Archiepiscopus Parisiensis, & P. de la
Chaise Pontificium diploma, in quo
filii diffidentiæ vocabantur, ulturi, Fran-
ciæ Præfules in oppido S. Germani in
Laja congregatos eo adegerunt, ut

Dd 2 quam-

Sæc. XVII. quamdam epistolam ad Regem, qua
A.C. 1679. illum ad infectandum Papam incita-
runt, hasque Pontificis literas velut
Regiæ Majestati injurias traduxerunt,
suo chirographo firmarent, uti mox refe-
remus.

§. CXVII.

*Gerbasii dissertatio de cauſis ma-
joribus.*

Abrege Chron. Hist. Eodem tempore, quo Innocentius
t. 10. p. 456. Pontifex, cum validiorem open-
Argentre coll. Jud. haud ferre posset, partim afflictos pa-
ternis literis solabatur, partim Regis
t. 3. p. 353. animum iteratis monitis pulsabat, tum
Abrege de l'Hist. Eccl. in ejusdem Regis aula non deerant Mi-
nistri, atque Episcopi, qui Regis vo-
luntati ancillantes speciosissimis ratio-
nibus Regaliæ æquitatem demonstrare
aggrederentur: Evocabant in laboris
subsidiū alienos quoque calamos,
cunctosque, quos vel Pontifici infes-
tos, vel venalis ac conductitiae erudi-
tionis ostentatores noverant, præmiis
amplisque honorum ac dignitatum pol-
licitationibus sollicitabant, ut donis
lucubrationibus Regis cauſam propo-
gnarent: Peropportuna his videbatur
dissertatio de cauſis Majoribus, ad capi-
concordatorum de cauſis &c. quam Joa-
nes Gerbasius Sorbonæ Doctor aliquod
abhinc annis iussu Cleri Gallicani pro-